

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til retsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den sidste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om erstatning fra staten til ofre for forbrydelser.
(Lovforslag nr. 144. Fremsat 15/1 76).

Lovforslaget sættes til forhandling.

Tastesen (S):

Socialdemokratiet hilser dette lovforslag om erstatning til ofre for forbrydelser velkommen som en nødvendighed. Men det skal siges, at i de senere år er alle vore bestræbelser, ikke mindst fra socialdemokratiets side, gået ud på, at vi måtte bekæmpe årsagerne til, at der blev ofre for forbrydelser, mest muligt. Vor holdning har altså været, at kriminalitetsbekæmpelsen var en meget væsentlig ting. Det er sket på mange måder: socialpædagogiske fritidsforanstaltninger, indsatsen fra Det kriminalpræventive Råd, kriminalforsorgens indsats og i nogen grad vel også politiets opklaringsarbejde i forbindelse med forbrydelser.

Alle disse ting over et bredt felt må have til formål, at kriminaliteten holdes på et så lavt niveau som muligt, men det at holde kriminaliteten på så lavt et niveau som muligt har også noget at gøre med trivsel, med at det miljø, det samfund, folk lever i, er så trygt som muligt, og derfor spiller baggrunden for de forhold, vi har i vort samfund, en væsentlig rolle.

Jeg er ikke i stand til at forklare årsagerne hertil, men kan kun glæde mig over, at kriminaliteten i Danmark nu er faldende. Vi har oplysninger fra kriminalitetsanmeldelser for 1975, der viser en klar nedgang i forhold til 1974 på 11,4 pct., en markant og klar nedgang, væsentligst på berigelseskriminalitetens område, hvor nedgangen er på 16,3 pct., men også for andre forbrydelser, herunder voldsforbrydelser, er der tale om en samlet nedgang i kriminaliteten, på 9,6 pct.

Dette er et udtryk for, at det, man med mellemrum ser på avisernes forsider, ikke er et udtryk for stigende vold, men vel nok en

omtale af de enkelte ulykkelige hændelser, der sker i de situationer, hvor der opstår ofre for forbrydelser. Derfor mener vi også, at de mennesker, der uforskyldt udsættes for en forbrydelse, der kan fremkalde alvorlig personskade, bør have en erstatning.

De nuværende regler giver ikke mulighed for, at de altid kan få det. Dels er man jo i den situation, at den, der er gerningsmanden, oftest ikke er i stand til at udrede erstatning, fordi hans sociale, økonomiske, miljømæssige forhold er af en sådan art, at han ikke er i stand til at gøre det. Socialpolitikken rækker et stykke af vejen, men dækker ikke altid ind at give disse ulykkelige mennesker erstatning. Vi kan eksempelvis tage en episode, som vi har fået et bilag på allerede nu til retsudvalget. Det hændte i juledagene, hvor en gæst fra Sverige kom ud for en alvorlig forbrydelse; eksempelvis i sådan et tilfælde må det være rimeligt, at man yder en erstatning for personskaden. Vi kan derfor tiltræde det som en rigtig ting, en ting, som allerede socialdemokratiets retsreformudvalg pegede på, da vi havde dette udvalg for nogle år siden.

Der kommer også et afsnit om ofre for tingskade. I dette afsnit om ofre for tingskade tænker man på erstatning til de mennesker, som ofte udsættes for tingskade i forbindelse med børne- og ungdomsforsorgens institutioner og kriminalforsorgens institutioner, der ligger som naboer til dem. Det må være rimeligt, at vi også ser på det forhold, at folk, som gentagne gange udsættes for tingskade, kan få erstatning.

Det bliver ikke noget egentligt retskrav. Et egentligt retskrav har man ikke ment fra regeringens side at ville indføre her, og det ville vel også være betænkeligt. Derfor foreslår man en billighedsordning, hvor man kan tage de nødvendige individuelle hensyn, og det synes jeg må være en rigtig løsning i første omgang. Man nedsætter et nævn på 3 medlemmer: en jurist som formand, socialministeriet bliver repræsenteret med ét medlem, og Advokatrådet bliver repræsenteret med ét medlem. Så må man hen ad vejen vurdere resultaterne her og se, om der kan blive lagt en linje for det niveau for erstatninger, som man finder måtte være rimeligt.

Regeringen har skønnet, at det vil koste 1½ mill. kr., men det er vel nok i høj grad

[Tastesen.]

et slag på tasken. Man kan ikke vide, om det bliver større eller mindre. Vi må vurdere, om disse tal skal ajourføres, efterhånden som man har indvundet erfaringer.

I øvrigt må man selvfølgelig også ud fra de erfaringer, man får, tage stilling til, om det ad åre vil være nødvendigt at indføre dette som et egentligt retskrav, men foreløbig må forslaget efter socialdemokratiets opfattelse gennemføres sådan, som det foreligger fra regeringen.

Nathalie Lind (V):

Socialdemokratiets ordfører, hr. Tastesen, begyndte med at sige, at man fra socialdemokratiets side hilste dette forslag velkommen som en nødvendighed. Jeg ved ikke, om det var en understregning af, at varmen ikke var så stærk i socialdemokratiets vurdering af, at det var nødvendigt med dette forslag. Er det ikke tilfældet, skal jeg ikke sige mere om dette. Men jeg kan i hvert fald sige, at vi fra venstres side lægger megen vægt på, at dette lovforslag nu er kommet frem. Det er jo godt 2 år siden spørgsmålet blev rejst her i tinget, og i juni 1973 var det et enigt folketing, som bad justitsministeriet lade spørgsmålet undersøge i et udvalg og også undersøge, hvorvidt den erstatning, man tænkte sig at yde til ofre for forbrydelser foruden personskade skulle omfatte også tingsskade.

Senere, i januar 1974, fik udvalget overdraget den opgave at undersøge, om også erstatning for skade forvoldt af personer anbragt på anstalt eller institution skulle inddrages under ordningen. Det er nu sket, idet lovforslagets kapitel 2 handler specielt om disse forhold. Jeg mener, det er vigtigt, at vi har fået disse bestemmelser med. Jeg er tilfreds med denne udvikling, fra man startede denne sag, og jeg tror, det er rigtigt, som det står i bemærkningerne til betænkningen, at denne del af ordningen ikke begrænses til det, jeg i snævrere forstand vil kalde institutionsanbragte. Der kan jo være tilfælde, hvor der er behov for at have personer i familiepleje, og da må de samme reale hensyn være gældende, som hvis den pågældende var anbragt på en institution.

Jeg vil gerne på mit partis vegne give tilslutning til, at vi får et hurtigt udvalgsarbejde om dette lovforslag. Vi ser gerne, at

det som foreslået af ministeren træder i kraft den 1. oktober 1976, men hermed er ikke sagt, at der ikke er ting, som vi kunne ønske anderledes.

Ved gennemlæsning af betænkningen — jeg finder, den er grundigt og dygtigt udarbejdet — er der forskellige punkter, jeg er stoppet op ved, og som jeg gerne vil tage frem her.

Der er spørgsmålet, om tingsskade skal være udelukket, om man altså som foreslået alene skal begrænse sig til personskade. Der er, som socialdemokratiets ordfører også nævnte det, spørgsmålet om et egentligt retskrav, eller om man må nøjes med en rimelighedsretstatning.

Udvalget har jo nævnt, at det af hensyn til de økonomiske konsekvenser var nødvendigt i hvert fald at starte her. Jeg ved ikke, om dette argument er helt holdbart. Jeg vil gerne have det punkt diskuteret nærmere i udvalget, og specielt vil jeg gerne have en vurdering af, hvor længe man forestiller sig at denne foreløbige ordning — for anderledes kan jeg ikke opfatte den — skal løbe.

Det næste spørgsmål, jeg vil tage frem, er, om der skal ske fradrag for de ydelser, skadelidte på anden måde får udbetalt. Jeg vil sige, at mit udgangspunkt egentlig er det modsatte af ministerens. Jeg mener, det kan føles urimeligt; mennesker kan føle sig svigtet af lovgivningen, hvis de har været forudseende og sikret sig og de da ikke får mere erstatning end den, der ikke har været lige så forudseende.

Endelig er der spørgsmålet om administrationen af ordningen, om det skal være det særlige nævn, eller om det skal henlægges til domstolene.

Jeg skal så blot lige nævne, at i betænkningen anfører man, at retten til erstatning også skal tilkomme den, der hjælper politiet med at forhindre, at en forbrydelse sker. Der står ikke noget specielt i lovforslagets bemærkninger om det, men jeg vil gerne have ministerens udtalelse om, hvorvidt vi kan opfatte de bemærkninger, der er i betænkningen, som bemærkninger til lovforslaget. Jeg tror, det er meget vigtigt, at dette kommer med.

Jeg slutter med at sige, at jeg forstår ministerens vanskelige stilling. For begrænsede midler har man skullet finde en ordning, som man har kunnet forsvare. Jeg ser nø-

[Nathalie Lind.]

dig, vi søsætter en ordning, der snubler i starten, og jeg kan ikke lade være at stille det spørgsmål, om den prioritering, ministeren har foretaget inden for de bevillinger, han råder over, har været helt velovervejet.

Min endelige stilling til de enkelte punkter i lovforslaget vil være afhængig af de garantier, ministeren kan give os for, at det inden for en rimelig tid vil være muligt at udbygge ordningen sådan, at denne forsøgsordning kan blive en virkelig endelig og holdbar ordning.

Jørgen Junior (FP):

„Er forbrydelse værre end en ulykke“ hed overskriften på en kronik i Berlingske Tidende fra den 2. januar i år. Heri anfægtes rimeligheden i en del af det fremsatte forslag, samtidig med at det hilses velkommen, at der med forslaget dog røres ved en interessant nytænkning, nemlig at der nu måske vil blive tænkt på ofrene i højere grad end på forbryderne.

Det, der medfører, at flertallet inden for fremskridtspartiet ser med en vis skepsis på lovforslaget, er især, at vi anser opdelingen mellem den person, der er offer for en forbrydelse, og den, der er offer for et uheld, for uheldig. Vi frygter yderligere en betydelig administrationsforøgelse og er ikke overbevist om, at de ret små omkostninger, der angives i forslaget, virkelig kan holde.

Desuden må vi konstatere, at hvad angår såvel ofrene som de institutionsanbragte lovbrudere, er der tale om en forfladigelse af ansvarsbevidstheden. Det straffes, hvis alle lovforslagets tanker går igennem, at folk har vist en ansvarsbevidsthed og har tegnet en forsikring. Det er noget, vi ikke ser på med særlig stor sympati.

Jeg skal dog på trods af de måske lidt negative bemærkninger sige, at vi med interesse vil høre på de argumenter, der vil fremkomme under udvalgsarbejdet, og at vi skal klargøre vor endelige stilling hver for sig i vor gruppe ved afstemningen under tredje behandling.

Gudme (RV):

Der har været en god udviklingslinje i denne sag. I sommeren 1973 blev der her i tinget på initiativ af de tre daværende oppositionspartier og med fru Nathalie Lind som

ordfører taget initiativ til, at man skulle gå videre med et lovgivningsarbejde af denne karakter. I januar 1974 fik vi nedsat et udvalg; i 1975 får vi betænkningen, og nu her i 1976 foreligger der fra den socialdemokratiske justitsminister et forslag på grundlag af betænkningen.

Så vidt er alt godt. Spørgsmålet er så, om den tilfredshed, som vi har, med, at man fremmer tankegangen bag initiativet fra 1973, også kan overføres til de enkelte bestemmelser, sådan som lovforslaget i dag ligger for os. Og dér er det måske nok så som så med begejstringen. Jeg erkender, at man følger den tanke, der har været i betænkningen, som man fik i 1975, men spørgsmålet er, om den var vidtgående nok. Jeg sætter i hvert fald spørgsmålstegn ved, om man i tilstrækkelig grad tilgodeser det formål, den hensigt, som vi havde, da vi tog initiativet i 1973, med de to grupper for erstatningsdækning, som indeholdes i lovforslagets kapitel 1 om personskade for de volds ofre og andre forbrydelsesofre, der ikke kan få erstatning på anden måde, og kapitel 2 om tingsskaden for de ofre, som udsættes for handlinger begået af folk, der er anbragt på statens eller andres institutioner. Jeg tror, at der inden for de to kapitler kunne være tale om, at vi skulle supplere op, at vi skulle gøre de tilfælde, hvor erstatning ydes, mere brede og tage mere med, som i dag ligger ude i kanten af det, man for øjeblikket har villet stille forslag om. Jeg tror endvidere, at der kunne være grund til at drøfte, om ikke vi yderligere skulle inddrage nogle kategorier.

Det andet, som der er grund til at sætte et spørgsmålstegn ved, er, om det er tilfredsstillende, at man — og her er man jo i overensstemmelse med betænkningen — nøjes med alene at lade det være en billighedserstatning, som et nævn yder. Jeg er fristet af den tanke, at i det øjeblik vi først har fastsat reglerne om de tilfælde, hvor erstatning skal ydes, så bør den skadelidte, den, der har været udsat for volden eller været udsat for overfald af den ene eller den anden art, også have et egentligt retskrav på at få erstatning af staten. Derfor skønner jeg, at vi, om ikke i første, så i hvert fald i anden omgang, må gå videre med at få denne lov gjort til en egentlig retsregel gående ud på, at den, der i de tilfælde, som vi

[Gudme.]

har nedfældet her i loven, skal have erstatning, skal have denne erstatning som et retligt krav. Heraf følger som en helt klar konsekvens også, at har man et retskrav på erstatningen, så er det ikke et nævn, hvor godt dette nævn ellers kan være, der skal yde denne erstatning eller fastslå dens størrelse, men så er det domstolene, der skal fastsætte den. Der er en logisk følge heri. Det, som man har et retskrav på, det får man her i landet påkendt ved domstolene. Nu ligger forslaget her, og det har altså kun disse to rubra, som kapitel 1 og kapitel 2 indeholder, og det har billighedshensynet eller billighedssystemet og nævnsproceduren i stedet for retskravet og domstolsproceduren.

Jeg er tilbøjelig til at sige i tråd med, hvad andre ordførere har sagt, at det, det først og fremmest drejer sig om, er at komme i gang, om ikke andet så at komme i gang som et forsøg, så derfor skal der være en betinget tilslutning til forslaget fra mit partis side. Vi vil efter omstændighederne støtte forslaget sat i gang i denne udformning som et forsøg, men i løbet af nogle år må vi så følge forsøget op og se, om ikke vi kan gøre det til noget, der virkelig virker efter sin hensigt og giver den, der har krav på erstatning, et virkeligt krav og et krav, som fastslås af en domstol og ikke ved billighed af et nævn.

Ninn-Hansen (KF):

Justitsministeren nævner i sin fremsættelsestale den opfordring, der i sommeren 1973 blev rettet til den daværende justitsminister om at gennemføre en sådan ordning med erstatning. Det konservative folkeparti var deltager i denne opfordring og har været og er stærk tilhænger af, at man på denne måde og fastlagt igennem en lovgivning giver mulighed for, at ofrene kan få erstattet det, de bliver ramt med ved voldsforbrydelser.

Derfor kan jeg sige til justitsministeren, at vi som tilhængere af denne tanke er indstillet på at medvirke til en hurtig gennemførelse af forslaget. Vi er ikke helt sikre på, at man i alle tilfælde giver den tilstrækkelige dækning. Derfor vil vi nærmere gennemgå det i udvalget, men jeg synes, at det også er bedre at foretage denne gennemgang

i udvalget fremfor her ved førstebehandlingen. Vore bestræbelser vil gå ud på at undersøge, om dækningen er tilstrækkelig, eller om ikke man bør gå noget videre.

Jeg synes, at med et lovforslag af denne karakter opfyldes, i hvert fald delvis, en anden hensigt, som vi må interessere os for, nemlig balancen imellem dem, der er ofre for forbrydelsen, og de synspunkter, man kan have af kriminologisk art over for dem, der foretager forbrydelsen. Selv om man jo aldrig kan opnå en fuldstændig balance, så har vi, synes jeg, en vis ret til at sige, at man er kommet ud af takt med det, mange i befolkningen opfatter som en naturlig og rimelig retsopfattelse. Der har været og er mange grove voldsforbrydelser. Det er gået ud over et stort antal mennesker, der har lidt skade og føler, at der er ingen, der kommer dem til hjælp. De reaktioner, man har over for dem, der foretager forbrydelsen, bliver ikke altid opfattet som tilstrækkelige. Det er jo også sådan, at med den modernisering, man har foretaget inden for fængselsvæsenet, er der tilfælde, hvor netop de, der har været udsat for forbrydelsen, finder, at man er urimeligt tilbageholdende med at foretage den afstraffelse, der jo også hører til.

Det sidste emne kommer vi jo nok ind på i anden forbindelse, men jeg synes i hvert fald, det er tiltalende, at man her dog delvis får et middel til at genoprette den balance, der ikke er til stede i dag.

Ebba Strange (SF):

Socialistisk folkeparti kan tilslutte sig intentionerne i det foreliggende lovforslag, og det gør vi af to afgørende grunde.

Det forsøg på en mere human kriminalforsorg, der for ca. 3 år siden blev indledt her i landet, har i visse dele af offentligheden, også blandt visse personer i dette ting, været udsat for megen, efter min mening ofte temmelig uunderbygget, kritik. Bl. a. har befolkningen gennem visse dele af pressen fået indtryk af, at kriminaliteten i dette land er stigende. Jeg kan henvise til de tal, hr. Tastesen gav, og tilslutte mig, at alt, hvad vi har af tilgængelig statistik, viser den modsatte tendens.

Den kritik, der har været rejst mod kriminalforsorgen, har i visse tilfælde fået karakter af en slags hetz, dels mod de ansatte i

[Ebba Strange.]

kriminalforsorgen, de, der arbejder dér, de, der prøver at følge intentionerne op i den lovgivning, som folkettinget har vedtaget, dels mod dem, der er indsat, dem, der er underlagt kriminalforsorgen. Dette foruroliger befolkningen. Dette øger utrygheden og usikkerheden hos almindelige mennesker, og dermed kan det være med til at fremme en negativ indstilling, både over for de mennesker, der er underlagt forsorg, og over for de humaniseringsbestrebelse, der er iværksat.

Utrygheden, usikkerheden i befolkningen er naturligvis ikke kun skabt af de her nævnte ting. En utryghed og en usikkerhed i befolkningen bliver forstærket, når vi er i en periode med arbejdsløshed og økonomisk krise. Hvis dette forslag kan være med til bare i nogen grad at dæmpe utrygheden og usikkerheden, så synes jeg, det er godt, og det tror jeg for så vidt det kan. Jeg tror, at det kan dæmpe lidt, hvis mennesker ved, at de er berettigede til at få erstatning i tilfælde af, at de skulle blive udsat for en voldsforbrydelse.

Vi ved jo, og det er også fremhævet både i betænkningen og i bemærkningerne til lovforslaget, at selv om der kan fremsættes erstatningskrav over for voldsforbryderen, så vil det i mange tilfælde dreje sig om mennesker, der ikke er i stand til at udrede denne erstatning.

Vi anser også de intentioner, der ligger i lovforslaget, for at være en retfærdighedshandling over for de mennesker, der bliver ramt af forbrydelserne.

Både fordi det er en retfærdighedshandling, og fordi vi ønsker en fortsat udvidet forståelse for, at be'ingelsen for, at strafansvar skal få lejlighed til at resocialiseres, er, at de får mulighed for at færdes uden for anstalterne, ønsker vi at støtte det foreliggende lovforslag.

Der er mange enkeltheder i det, som vi kommer til at drøfte i udvalget, og jeg skal bruge det sidste minut til lige at kommentere et par af dem. Jeg finder selv, at ministeren har fundet en hensigtsmæssig form, og ministeren har jo da også i høj grad fulgt udvalgsbetænkningen.

Jeg finder, det er rimeligt, i hvert fald som en overgangsordning og måske også i fremtiden, at operere med et billighedskrav i stedet for med et retskrav. Jeg finder selv,

at det er mange forskellige nuancer, der skal tages hensyn til, når erstatningsstørrelsen skal udmåles, og når der skal tages stilling til erstatningen i det hele taget; så at vi i hvert fald skal have en periode med et billighedskrav, det er jeg enig med både udvalget og ministeren i.

Jeg har også kunnet tilslutte mig de tanker om det særlige nævn, der skal træffe afgørelserne, også fordi det jo i mange tilfælde er sociale situationer, vi er ude i, og der er foreslået en socialt sagkyndig med sæde i nævnet.

Så er der spørgsmålet om forholdet mellem erstatningen og den skadelidtes økonomiske og forsikringsmæssige forhold. Dér er min principielle indstilling nok den, at til en vis grad skal man selvfølgelig vurdere de økonomiske forhold, men man må for alt i verden ikke være smålig. Man må have en fornemmelse af, at uanset om jeg i øvrigt har lidt på bankbogen, og uanset om jeg i øvrigt har en forsikring, så er jeg altså berettiget til erstatning, i det tilfælde jeg bliver udsat for vold af den her omtalte karakter.

Jeg synes også, afsnittet om tingsskade, forvoldt af folk, der er underlagt børne- og ungdomsforsorg eller fængslet eller tilbageholdt på sindssygehospitalerne, er en meget vigtig ting. Jeg tror, at det — ligesom jeg pegede på det i min indledning — vil kunne berolige mange af de mennesker, der bor i nærheden af disse institutioner, og derved måske også være med til at skabe en større forståelse for det, vi fra mit partis side har peget på i anden anledning, nemlig at institutionerne skal spredes og ligge derude, hvor befolkningen bor.

Poul H. Møller (KrF):

Dette lovforslag vil givet udfylde et alvorligt savn i vort i øvrigt humane samfund. En manglende lovgivning på dette område har bevirket megen uretfærdighed og i visse tilfælde tragedier, der har ændret totalt på menneskers levevilkår. I et retssamfund må det forekomme helt uretfærdigt, når et sagsløst offer, f. eks. for en voldsmand, ikke har mulighed for at få erstatning for svie og smerte, for udgifter i øvrigt påført den pågældende ved overfald, endsige i tilfælde af invaliditet. Nødvendigheden af denne lovgivning er netop understreget i tilfældet fra december 1975, som hr.

[Foul H. Møller.]

Tastesen var inde på i sin tale, hvor en 15 års dreng tildeler en sagesløs mand slag med en cykelkæde, så han derved mister sit ene øje.

I lovforslaget skelnes der jo mellem personskader og tingsskader, idet disse sidste kun skal dækkes for de skader, der forvoldes af de kategorier, der er anført i § 3. Jeg mener nok, man burde have taget skridtet fuldt ud og også ladet tingsskader vedrøre alle de øvrige. Det er min opfattelse, at de fleste i forvejen har dækket sig ind for tingsskader gennem forsikringer, så der skulle vel ikke kunne blive tale om de store udgifter. Men jeg må erkende, at det kun er et skøn, og jeg skal nok afholde mig fra at slå på tasken, som det er gjort for de øvrige kategoriers vedkommende.

Men uanset dette er lovforslaget meget påkrævet og derfor også meget velkomment. Der kan vel være flere ting i forslaget, som man kan have småindvendinger imod, men det kan vente til udvalgsbehandlingen, og hertil vil vi fra kristeligt folkeparti tilsige vor absolut velvillige medvirken.

Må jeg til slut blot sige her om de bemærkninger, som er anført om, at en erstatningsordning muligvis også kunne bevirke en øget forståelse for moderne kriminalpolitik, at den mulighed tror jeg er meget lille i et samfund, hvor befolkningen står meget undrende over for den efter min og mange andres mening helt misforståede overliberalisering, der i øjeblikket finder sted inden for dette område. Hr. Brydesholt skal bestemt ikke regne med at vinde proselytter ad denne vej. Det tror jeg ikke på.

Men som sagt byder vi uanset dette forslaget meget varmt velkommen og tilsiger en velvillig og forhåbentlig også hurtig behandling i udvalget.

Fuglsang (DKP):

Da mit partis ordfører ikke er til stede, vil jeg på kommunisternes vegne tilsige vor positive holdning over for dette forslag om erstatning fra staten til ofre for forbrydelser. Vi erkender fuldt ud dette forslags ikke mindst rent menneskelige berettigelse og betydning. På den anden side — det fremgår både af forslaget tekst, bemærkningerne og flere af de indlæg, der har været —

er forslaget jo præget af, at det med hensyn til principper, administration, omkostninger osv. bevæger sig ind på nogenlunde nye områder og som følge deraf er noget forsøgspræget, og det vil ganske givet også præge udvalgsbehandlingen. Vi vil følge denne med positiv interesse, men mon ikke problemerne er lovlig mange til, at man kan vente, den bliver alt for hurtigt gennemført.

Justitsministeren (Orla Møller):

Før nogle kommentarer til ordførernes indlæg vil jeg gerne have lov til at kippe med flaget for en tidligere justitsminister, i øvrigt en af ordførerne i dag, fru Nathalie Lind, som på mangfoldige måder har bidraget til, at det hovedsynspunkt, der ligger bag forslaget, har vundet bred tilslutning, ikke bare her i tinget, men også i befolkningen.

Jeg tror, det er væsentligt, hvad hr. Tastesen og fru Ebba Strange var inde på, nemlig at den humanisering, som dette samfund har søgt at arbejde med over for de mennesker, der på en eller anden måde kommer i konflikt med samfundet, under en eller anden form kobles sammen med, at et sådant humanitetshensyn også må komme til udtryk over for dem, der bliver ramt af forskellige former for kriminalitet.

Jeg finder det også rigtigt, at det bliver sagt, at volden altså ikke er i stigen i Danmark for øjeblikket. Tværtimod og heldigvis går det i den modsatte retning.

Fru Nathalie Lind pegede på en lang række af de hovedpunkter, som udvalget nødvendigvis kommer til at diskutere, og der er måske ikke så meget grund til for mig at gå ind i nogen nærmere debat om dem. Det gælder både retskravet eller billigheds-erstatningen, som også hr. Gudme diskuterede meget, og spørgsmålet om fradrag ved forsikringsordninger. I det hele taget har vi set alle disse problemer i øjnene, og vi ved, der er andre løsninger, måske endda ud fra visse synspunkter også bedre løsninger.

Men jeg er nødt til at sige til fru Nathalie Lind, at det naturligvis er rigtigt, hvilket lå som baggrund for nogle af spørgsmålene, at der er begrænsede midler at arbejde med. Når det forholder sig sådan, så er justitsministeriet altid i en særlig vanskelig situation,

[Justitsministeren.]

for selv om vi kan omprioritere, som fru Nathalie Lind siger, så er det meget svært at gøre det. Hver eneste gang, vi i justitsministeriet skal finde ud af at hente penge, så skal vi enten ud at plukke folk for nogle flere retsafgifter, eller også skal vi til at skære i vores bygge- og anlægsvirksomhed, og den har vi for øjeblikket virkelig god brug for at få højere op. Derfor har vi ud fra den økonomiske situation også måttet vælge nogle af disse ting.

Jeg må måske så også føje til, at jeg tror, det også har sin mening, at man tager en ordening som den, der her er foreslået, med de principper, der ligger deri, som det, hr. Gudme kaldte for en overgangsløsning. Jeg tror, det er rigtigt, at vi skal se at komme i gang nu. Derfor vil jeg godt svare på det direkte spørgsmål fra fru Nathalie Lind om, hvor længe denne foreløbige ordening skal vare, at der jo i hvert fald går et par år, før man overhovedet kan danne sig noget som helst overblik over, hvordan ordningen er kommet til at virke. Men jeg har nøjagtig den samme holdning, som fru Nathalie Lind gav udtryk for, og som også hr. Gudme gjorde det, at vi må, når der er gået et par år, have vurderet, om denne ordening kom til at virke efter de synspunkter, som lå bag opfordringen fra dette ting i sin tid.

Hr. Ninn-Hansen gav også udtryk for at være tilhænger af princippet, men var ikke helt sikker på, om vi fik den rigtige dækning. Det er et af de hovedspørgsmål, som vi nødvendigvis må have vurderet endnu en gang. Jeg vil gerne sige, som hr. Poul H. Møller sagde det, at jeg tror, dette lovfor-slag er en udfyldelse af et savn. Jeg håber, at det kommer til at virke på den måde, som fru Ebba Strange udtrykte det, at man dæmper en utryghed, der i og for sig ikke er så forfærdelig megen begrundelse for at befolkningen har, men som alligevel er der.

Jeg håber, at udvalgsarbejdet, i særlig grad på baggrund af den meget brede og meget stærke tilslutning, kan føre os frem til et hurtigt resultat.

Tastesen (S):

Jeg skal gøre to bemærkninger, den første til fru Nathalie Lind. Jeg vil nødig have, at fru Nathalie Lind skal gå herfra og være i

tvivl om, hvad der er socialdemokratiets holdning i denne sag. Jeg vil erindre om, at allerede sidst i 1960'erne, i socialdemokratiets oplæg til retsreform, gik vi ind for, at vi fik et forslag af denne karakter. Når jeg brugte udtrykket en nødvendighed, så er det naturligvis en nødvendighed af hensyn til de mennesker, der kommer i klemme i denne situation og bliver ofre for en forbrydelse. Så skulle misforståelsen — jeg kan ikke forstå, der skulle være en misfortolkning — vel være ryddet af vejen.

Til hr. Gudme, som var blandt de ordførere, der kunne tænke sig, at man hurtigt gik videre til et egentligt retsprincip, vil jeg gerne sige, at det også er muligt, vi skal det, men der er mange grunde til, at vi med forsigtighed skal vurdere disse forhold. En af grundene er, at hovedparten af den vold, der opstår og anmeldes, foregår i særlige miljøer, i værtshusmiljøer, den har forbindelse med alkoholproblematikken og alle disse ting. Jeg tror, at man bør indhøste erfaringer over en årrække med hensyn til erstatningsniveauet og alle de problemer, der knytter sig hertil. Dertil kommer, at det godt kan være, at den lovgivning om hotel- og restaurationsvirksomhed, som vi indførte for nogle år siden, er for liberal. Den skal nok have en stramning, således at man her kan sætte ind med mere præventive foranstaltninger.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til retsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Der er ikke mere på dagsordenen.

I skrivelse af dags dato meddeler forsvarsministeren, at han ønsker i henhold til § 19, stk. 3, i folketingets forretningsorden at give tinget en *mundtlig redegørelse* for forholdene i og omkring det såkaldte Christiania, om muligt torsdag den 19. februar.

(Redegørelse nr. IV).